

Nordre Follo kommune
Postboks 3010
1402 SKI
postmottak@nordrefollo.kommune.no
ane.tingstad.grav@nordrefollo.kommune.no

Telefon + 47-48 17 07 85
Org.nr. 975 615 308 MVA

E-post leder@oa.birdlife.no
Internett oa.birdlife.no

Deres ref.

22/01254

Deres kontaktperson

Vår ref.

sak/642

Vår kontaktperson

Jan Olav Nybo

Dato

23.12.2022

Merknader til høring av kommuneplanens arealdel 2023–2034

Birdlife Oslo og Akershus (tidligere NOF, avd. Oslo og Akershus) viser til at utkast til kommuneplanens arealdel 2023–2034 er lagt ut på høring. Vi takker for at vi har fått mulighet til å sende våre merknader etter høringsfristens utløp.

Innledning

En av vår tids største trusler og utfordringer er tap av naturmangfold. Den viktigste årsaken til dette naturtapet er arealendringer og arealbruk. Derfor blir kommuneplanens arealdel svært sentral for Nordre Follo bidrag til å løse denne globale utfordringen. Nordre Follo er en kommune i vekst. I takt med denne veksten er det derfor svært viktig med et overordnet blikk på arealforvaltningen. Naturområder, naturmangfold, dyrkamark og kulturlandskap, verdifulle skogområder, våtmark, strandsoner. Nordre Follo kommune har mye av dette, og disse områdene kan stå i fare for å bli nedbygd eller gå tapt.

Det gjøres mye bra i kommunen, og vi ser veldig positivt på at Nordre Follo nå ønsker å bidra med areal til Østmarka nasjonalpark. Det finnes derimot mye viktig natur også utenfor skogen. Derfor mener vi at kommunedelplanen for naturmangfold som nylig ble vedtatt i Nordre Follo bør tillegges stor vekt i utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel.

Naturverdier og kunnskapsgrunnlag

Gjennom arbeidet med kommunedelplanen for naturmangfold ble det avdekket at det er flere grønne områder på de forskjellige kartgrunnlagene som ikke er kartlagt for naturmangfold eller har kartlegginger langt tilbake i tid. Slik informasjon er ferskvare og kunnskapsgrunnlaget må hele tiden oppdateres. Vi oppfordrer til at det prioriteres å innhente ny kunnskap slik at alle arealbeslutninger gjøres på best mulig grunnlag. Det må i den sammenheng settes strenge krav til utbyggingsinteresser å om gjennomføre slike kartlegginger dersom de er mangelfulle i de aktuelle områdene. Kartlegginger må gjennomføres av en nøytral tredjepart med riktig kompetanse.

Når det gjelder kommuneplanens arealdel er det viktig å fokusere på områder og natur som historisk sett har vært under press, og der mennesker og natur kan være på kollisjonskurs. Det er ofte rikt fugleliv tilknyttet vann og tjern, våtmarksområder, strandsoner, bekker og vassdrag, og derfor er disse naturelementene spesielt viktige å ta vare på. Bakkehekkende fuglearter finnes ofte her, og de er særlig sårbare for menneskelig aktivitet under hekketiden; både ferdsel og predasjon fra katter i nærliggende boligområder.

Nordre Follo kommune har en kystsoner i Bunnefjorden, og vi oppfordrer kommunen til en bevisstgjøring rundt mål og strategier for bevaring av natur og kystnære verdier. Det er viktig at innbyggerne er kjent med de sårbare naturverdiene på lands og til vanns. I vårt innspill til kommunedelplanen for naturmangfold pekte vi på at det nok er mindre kunnskap om verdiene her enn i andre områder. Dette er spesielt viktig med tanke på sjøfugl, og all den aktiviteten som er langs kyststien og på vannet under hekketiden. Samtidig er det flere områder med sårbar havbunn og økosystemene knyttet til disse områdene.

Viktig med hensynssoner utenfor verneområder

Dessverre gjelder ikke de ulike verneforskriftene for arealbruk og aktivitet utenfor vernegrensene. Det er forståelig, men krever allikevel en aktsom framferd. Vi har tidligere spilt inn bekymring for utbyggingen i Eikjolveien 9 og på Furumo. Slik boligbygging mellom to viktige naturreservater for fugl, Rullestad tjern og Midtsjø, er problematisk fordi mange fugler i disse reservatene er sårbare for predasjon av katt. Birdlife Norge har i en rapport anslått at 7 millioner fugler drepes av katter i året i Norge: <https://birdlife.no/prosjekter/nyheter/?id=2288>. Det er derfor viktig at bufferarealene i umiddelbar nærhet til viktige naturområder forvaltes hensynsfullt i en arealplan, slik at verneverdiene innenfor verneområder og viktige andre naturområder ikke blir forringet. Nordre Follo bør derfor vurdere muligheten for hensynssoner rundt de områdene som er sårbare av forskjellige grunner.

Arealnøytralitet

Nordre Follo har et mål om arealnøytralitet ved et arealregnskap og naturregnskap, noe vi synes er bra. Det er viktig å dokumentere hva som har blitt bygd ned og forsvunnet av natur i en kommune, ellers risikerer man å flytte referansepunktet, og man vet ikke hva man har mistet; det såkalte «shifting baseline syndrome». Derfor er det veldig positivt at Nordre Follo kommune nok en gang er pilotkommune, og denne gang for metodeutvikling av arealregnskap og naturregnskap. Vi ønsker i den forbindelse å peke på at det er naturkvaliteten som må være arealnøytral og ikke den grønne fargen på kartet som er avgjørende. En naturskog kan ikke erstattes av en plantasjeskog og en 100-meterskog kan ikke erstattes av en gressplen. Ellers blir ikke kommunen samtidig arealnøytral. Noen naturtyper kan ikke erstattes, og kan derfor aldri bli arealnøytrale. Det gjelder eksempelvis myr og våtmarksområder.

Områder vurdert tatt ut av planen

Birdlife OA er svært positive til at seks av ni utbyggingsområder er foreslått tatt ut av planen, og forblir naturområder, mens to områder er vurdert delvis tatt ut. Det er veldig bra at Nordre Follo faktisk tar et aktivt grep, og velger å ta naturområder ut av en plan av hensyn til natur, jordbruk og friluftsliv. Når det gjelder Bålerud, Svartskog anmoder vi derimot kommunen om å gjøre nye kartlegginger av potensielle naturverdier før man opprettholder arealformål bolig. Saksframlegget sier at dette vil bryte med prinsippet om arealnøytralitet, og området er ikke et prioritert utbyggingsareal. Derfor blir det litt forunderlig at det likevel ønskes opprettholdt til boligformål. Funn av rødlistede arter for en tid tilbake tilsier at grundigere kartlegging bør gjøres. Det er også nevnt at det er en del av et større sammenhengende skogområdet. Alt dette tilsier at også dette området bør tas ut. Uansett bør det kartlegges grundigere slike at man ved forsiktig utbygging kanskje kan ivareta de viktigste naturverdiene.

Fortetting er bra

Det er bra at kommunen ønsker å fortette, effektivisere arealutnyttelsen på allerede bebygd areal og bygge nær kollektivknutepunkt. Men det er samtidig viktig å ha sammenhengende blågrønne områder som kan la organismer ha muligheten til vandring og spredning. Dette vil hindre at bebyggelsen og tettstedene i Nordre Follo blir en ugjennomtrengelig barriere for natur. Isolerte naturområder står i fare for å gå tapt på lang sikt. Det er også viktig at grønne områder med store naturverdier ikke blir bygd ned selv om de ligger nær kollektivknutepunkt eller innenfor fortettingssonene. Viktige oaser for organismer på vandring eller kilder for reetablering av artsmangfold andre steder må ikke gå tapt. I tillegg kan de ha stor verdi for naturopplevelse og nærnatur.

Ulovlighetsoppfølging

Avslutningsvis vil vi oppfordre til at der det skjer brudd på arealplaner må aktiv oppfølging prioriteres. I alt for mange tilfeller der natur ulovlig bygges ned blir ulovlighetsoppfølging i liten grad prioritert. Hvis det blir sedvane at brudd på arealplaner og bestemmelser ikke følges opp av kommunene, vil planene ha liten verdi for å bidra til å stanse naturkrisen vi ser både lokalt, nasjonalt og globalt.

Lykke til med arbeidet.

Vennlig faglehilsen

Håkan Billing
leder

Jan Olav Nybo (sign.)
naturvernkontakt